

Державна лісова охорона – це правоохоронний орган, метою діяльності якого є здійснення правових, лісоохоронних та інших заходів, спрямованих на збереження, розширене відтворення, невиснажливе використання лісових ресурсів, включаючи об'єкти тваринного світу в лісах. Основними завданнями держлісоохорони є: здійснення державного контролю за додержанням всіма лісокористувачами, власниками лісів та іншими юридичними і фізичними особами лісового законодавства; забезпечення охорони лісів від пожеж, незаконних рубок, шкідників і хвороб, пошкодження внаслідок антропогенного та іншого шкідливого впливу; запобігання злочинам і адміністративним правопорушенням у сфері лісового господарства та використання лісових ресурсів.

Слід зазначити, що виходячи зі змісту ст. 90 Лісового кодексу, у держлісоохорони подвійна місія. З одного боку, вона є суб'єктом здійснення контролю за додержанням лісового законодавства, а з іншого, - на неї покладаються і функції із забезпечення охорони лісів. Відповідно до тих завдань, які покладаються на цей орган, він наділяється повноваженнями щодо складання протоколів та розгляду справ про адміністративні правопорушення у сфері охорони, захисту, використання та відтворення лісів [2, с. 76].

До числа правоохоронних органів належать органи рибоохорони. На сьогодні вони представлені рибоохоронними патрулями, що були утворені в результаті реформування територіальних органів рибоохорони. Процес реформування супроводжувався кардинальним оновленням кадрового складу, відібраного на основі відкритого конкурсного відбору, підвищенням оплати праці та рівня фахової підготовки нових патрульних, значним фінансуванням із державного бюджету, покращенням технічного оснащення рибоохоронного патруля, запозиченням кращого європейського досвіду. Усе це сприяє становленню якісно нової системи контролю в галузі охорони водних біоресурсів, оперативному реагуванню на протиправні дії, профілактиці та попередженню правопорушень, дає змогу знизити рівень незаконного добування водних біоресурсів [3, с. 77].

Статус правоохоронного органу має служба державної охорони природно-заповідного фонду України, основними завданнями якої є забезпечення додержання режиму охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду України, попередження та припинення порушень природоохоронного законодавства.

Отже, без належного виконання правоохоронними органами поставлених перед ними завдань ефективна реалізація державної екологічної політики буде неможливою.

Список використаних джерел

1. Гамалюк Б. М. Діяльність Національної поліції України з дотримання державних екологічних гарантій: теоретико-методологічний аспект. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2016. № 3. С. 150-161.
2. Юшкевич Х. В. Суб'єктна складова лісових правовідносин у контексті адміністративно-правового регулювання, управління охорони, захисту, контролю за охороною та захистом лісового фонду. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 6. Т.3. С. 73-79.
3. Городецька І. А. Державний контроль у галузі охорони, використання й відтворення тваринного світу в Україні : сучасний стан і напрями реформування. *Право і суспільство*. 2018. № 2. Ч. 3. С. 74-80.

Городній М. С., здобувач вищої освіти І курсу магістратури, група МКПР – 211
Петрик О. Л., доцент кафедри кримінального права та правосуддя
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ВИЗНАЧЕННЯ СТАТУСУ КОМБАТАНТА ПЕРСОНАЛОМ ПРИВАТНИХ ВІЙСЬКОВИХ ТА ОХОРОННИХ ПІДПРИЄМСТВ

Існуючі тенденції широкого залучення приватних підприємств до військових та охоронних функцій як в умовах збройного конфлікту, так і поза ним зумовлюють необхідність правового регулювання їхньої діяльності на національному та міжнародному рівнях, створення правових механізмів, спрямованих на забезпечення захисту прав людини і жертв збройних конфліктів.

Проблема правового статусу персоналу приватних військових та охоронних підприємств є частиною загальної проблеми правового статусу недержавних суб'єктів

збройних конфліктів. Участь недержавних суб'єктів у збройних конфліктах викликає низку питань щодо їх відповідності міжнародному гуманітарному праву (МГП), зокрема поваги до захищених осіб, таких як цивільні особи [1, с.34].

Усі ці питання, розглянуті з точки зору притягнення недержавних суб'єктів до відповідальності за порушення МГП, викликали і викликають дедалі зростаючий інтерес з боку дослідників і науковців. Хоча недержавні суб'єкти були залучені до збройних конфліктів різним ступенем, їхня роль і характеристики, а також потенційні загрози, які створює їх участь у конфлікті, явно змінюються. Значною мірою це стосується приватних військових і охоронних підприємств [2, с.8]. Наразі не викликає сумніву можливість і здатність приватних військових і охоронних підприємств впливати на безпеку та добробут мільйонів людей у зонах збройних конфліктів.

У зв'язку з цим важливим є визначення статусу приватних військових та охоронних підприємств та їх персоналу, їх спроможності дотримуватися норм міжнародного права під час своєї діяльності під час збройного конфлікту.

Важливим питанням є визначення правового зв'язку між державою та приватними військовими та охоронними підприємствами у разі участі останніх в збройному конфлікті, опосередкованого статусом особового складу приватних військових та охоронних підприємств як учасників бойових дій чи цивільного населення, з метою визначення належності приватних військових та охоронних підприємств до норм міжнародного права захисту прав людини.

Статус приватних військових та охоронних підприємств (а також критерії класифікації цього статусу) залежатиме від виду збройного конфлікту – збройного конфлікту міжнародного рівня, неміжнародного збройного конфлікту, меншою мірою інтернаціоналізованому конфлікті.

Категорія «комбатант» застосовується у разі збройного конфлікту міжнародного характеру, правовий статус персоналу приватних військових та охоронних підприємств під час якого необхідно розглядати окремо від правового статусу приватних військових та охоронних підприємств у неміжнародному збройному конфлікті [3, с.212].

З-поміж іншого, статус будь-яких осіб у період збройного конфлікту міжнародного характеру становлять або комбатанти (або некомбатанти), або цивільне населення. Можливість присвоєння статусу комбатанта персоналу приватних військових та охоронних підприємств можна розглядати у двох аспектах належності до особового складу збройних сил або належності до інших збройних формувань, що відрізняються від збройних сил, але водночас правомірно беруть участь у збройному конфлікті.

Умовою можливості легітимізації участі співробітника приватних військових та охоронних підприємств у міжнародному збройному конфлікті в ролі комбатанта як обов'язкової умови має бути дотримання ним норм міжнародного права, що застосовуються в період збройного конфлікту.

Підсумовуючи викладене, варто зазначити, що за відсутності підстав для належності до учасників бойових дій безпосередня участь особового складу приватних військових та охоронних підприємств у бойових діях не тягне за собою зміни їх статусу як цивільного населення, але в останньому випадку, незалежно від наслідків, тягне за собою їхню відповідальність.

Список використаних джерел

1. Горовенко В., Тютюнник В. Приватні воєнні компанії: міжнародний досвід і можливі шляхи його реалізації в Україні. Економічні проблеми будівництва оборони. Наука і оборона. 2013. № 3. С. 33–39.
2. Громовенко К. В. Міжнародно-правове регулювання діяльності приватних військових та охоронних підприємств : автореф. Дис. ... канд. Юрид. Наук : 12.00.11 / К. В. Громовенко; кер. Роботи Т. Р. Короткий; Нац. Ун.-т «Одеська юридична академія». – Одеса, 2014. – 20 с.
3. Невзоров І., Хотенець П. Приватні військові компанії та право: гострі питання, деякі світові тенденції нормативного регулювання. Підготовка охоронців правопорядку в Харкові (1917–2017 рр). Харків : ХНУВС, 2017. С. 212–214.